Gazet van Brussel

Dagblad voor het Vlaamsche Volk

Voor Stam Taal en Volk — Omdat ik Vlaming ben

Beheer en Publiciteit :
ANSPACHLAAN, 75, BRUSSEL
Hoofdopsteller : E. Van Bergen

Elke inzender is verantwoordelijk voor hetgeen hij schrijft.

2e JAARGANG. N° 88
Maandag 12 April 1915
PRIJS : 5 CENTIEM PER NUMMER

ABONNEMENTSPRIJS
voor Brussel en Voorsteden
1,25 fr. per maand

Aan o digingen worden aangenomen :
75, Anspachlaan, (Beurs) — 52, Warmoesberg.
Bij den Heer F. Ernest Goossens, 51, Grevelingensraat,
Office de Publicité, 36, Nieuwstraat — 28, Grasmarkt, Brussel

Leest vandaag in de GAZET VAN BRUSSEL

Vaderlandsliefde. — De Duikbootenoorlog. — Het Gele gevaar. — De Parijsche schouwburgen. — Smuts „de gevaarlijke man". — Typhus in de IJzerstreek. — Patriottenwerk ? — Mistral en zijn volk. — België en de Oorlog. — Een brief van Romain Rolland.

Vaderlandsliefde

Bij het ontstaan van een nieuw element in ons bewustzijn spelen twee groote wetten een voorname rol : de wet der antithesis en de wet der synthesis. Het is hier niet de plaats om deze beide wetten uitvoerig te behandelen, laat ons alleen vaststellen, dat het innerlijk leven niet een toestand is, maar wel een gestadig worden; volstrekte rust is onbewustheid of misschien ook ekstase. Elke gemoedstoestand welke een anderen opvolgt verschilt dus met dezen : dit is de wet der antithesis.

Wil men echter dat deze eerste wet aan de eischen van onze mentaliteit voldoe, zoo mogen die achtereenvolgende gemoedstoestanden niet te veel van elkaar verschillen, daar hoort gelei delijkheid bij te zijn, de wijziging moet trapsgewijze gebeuren, de wet der synthesis dient geëerbiedigd.

Zoo is het te verklaren, dat we weinig sympathie voelen voor menschen wier karakter met het onze te weinig of te veel punten van overeenkomst heeft.

Een gesladige wijziging is noodzakelijk om ons innerlijk leven niet geheel en al te verlammen en deze moet geleidelijk gebeuren, wil men dat het ontstaan van een nieuw element in datzelfde innerlijk leven mogelijk worde.

Op deze twee beginselen steunt onze persoonlijkheid, de wet der antithesis krijgt voldoening door de talrijke tegenstellingen welke we onder menschen, dieren, planten en voorwerpen vinden, de wet der synthesis door de gelijkenissen die we onder dezelve ontmoeten.

Passen we nu deze twee begrippen op wat we noemen « vaderlandsliefde » toe, zoo komen we tot de slotsom, dat vaderlandsliefde is : de uitwerking op ons gemoed van de som der invloeden, welke bij ons zelf en bij onze naasten eene gemeenschappelijke mentaliteit heeft helpen tot stand brengen, welke invloeden zijn : de grond waarop we geboren werden of waarop we leven, de kleur van den hemel, de klanken die we hooren, de godsdienst, de overlevering. Vaderlandsliefde is dus het gevolg van eene zielengemeenschap welke onder menschen die onder den invloed van eene zelfde kultuur, een zelfde grondgebied, een zelfde klimaat, een zelfde taal komen te staan, te vinden is.

Hier wordt natuurlijk uitsluitend de liefde voor het kleinere vaderland bedoeld, de liefde voor het grootere vaderland, voor den staat waar we dikwijls verschillende kulturen, talen, klimaten ontmoeten steunt erop, is er maar eene mogelijke konsekwentie van.

Een Oostenrijksche Pool voelt iets voor Oostenrijk, omdat hij zich in Oostenrijk als Pool vrij kan ontwikkelen; een Russische Pool voelt heel wat minder voor Rusland, omdat hij daar in zijn taal, in zijn godsdienst, enz., vervolgd wordt.

Het is dus eene grove fout voor een staatsman zekere burgers in hunne liefde voor hun kleiner vaderland te krenken : de houding der Ieren in dezen oorlog zij voor hen eene nieuwe les.

Wanneer men bedenkt dat vaderlandsliefde uit het diepste onzer persoonlijkheid voortvloeit hoeft men niet langer naar de oorzaken harer diepe innerlijkheid te gaan zoeken. Niet omdat mijn vaderland groot, machtig of schoon is, zal ik het beminnen, maar omdat het het *mijne* is.

Nochtans zien we de meesten van ons allerlei redenen uitvinden om dat gevoel te rechtvaardigen. Zoo bemint de eene zijn vaderland *omdat* het groot is, de andere *omdat* het klein is, een derde *omdat* het machtig is, een vierde *omdat* het zwak is !

Deze verschillende met elkaar in strijd zijnde voorgewende redenen zijn het beste bewijs dat ze als niet ernstig moeten beschouwd worden; maar de mensch is nu eenmaal zoo dat hij voor zijne gevoelens altijd een reden moet vinden, daarin is hij misschien zeer vindingrijk, maar allesbehalve eerlijk.

En zoo zien we vele « patriotten » allerlei domme argumenten en sophismen gaan opzoeken om hunne vaderlandsliefde te verklaren : het « chauvinisme » en het « jingoïsme » zagen het licht.

Tegenover deze fanatiekers stellen we de oprechte pacifisten die voor eene toenadering tusschen de verschillende landen ijveren. Dezen zijn wel aanhangers van een relatieve wijziging van het begrip vaderland, daarom echter niet van zijne afschaffing.

Een burger van Lemberg zal zeker meer gaan voelen voor zijn eigen stad dan voor Jaroslaw, meer voor Galicië dan voor Bohemen, meer voor Oostenrijk dan voor Italië. Waarom niet verder gegaan ? Waarom zou hij niet meer gaan voelen voor Europa dan voor Amerika, meer voor het blanke ras dan voor het gele ? Dit mag op het eerste zicht wel eenigszins paradoxaal schijnen, maar het « kleur-patriotisme » bestaat wel bij den Yankee en dat vindt iedereen zeer natuurlijk.

Het is immers opvallend hoe de meeste genieën, bij voorbeeld Goethe, een internationalistische neiging hadden, misschien waren ze ook maar genieën omdat ze ondanks hunnen nationalen eigenaard zich van de nationale eenzijdigheid hadden kunnen loskrijgen.

Wel zal men opwerpen, dat genieën uitzonderingen zijn, maar dat neemt niet weg, dat één genie voor de menschheid van grootere waarde is dan duizend halve genieën.

Zoolang aan de eigenaardigheid van een volk (niet van een staat; we kennen bij voorbeeld een Belgischen staat en een Vlaamsch en een Waalsch volk) niet wordt geraakt, is het helemaal onverschillig met het oog op zijn rasthe lan , door welken staat het geregeerd wordt.

Een gezond internationalisme is dus hoegenaamd niet in strijd met de goed begrepen vaderlandsliefde.

Voor een Vlaming die een zuiver Vlaamsch standpunt — voor een bewusten Vlaming het eenige mogelijke standpunt — inneemt, is het dus niet te doen om een Vlaamschen Staat, maar wel om een vrij Vlaamsch volk, door een staat geregeerd, die het zijne vrije ontwikkeling niet in den weg staat.

FIDELIO.

DE OORLOG

AMBTELIJKE BERICHTEN

Duitsch :

BERLIJN, 10 April. — Ambtelijk bericht van heden middag :

Westelijk krijgsveld.

Bij Driegracht n steeg onze buit tot 5 Belgische officieren, 122 minderen en 5 machiengeweren.

In Champagne, benoorden Beau-Séjour, ontruimden onze troepen de grachten, die zij den 8 April ingenomen hadden, maar die de Franschen gisteren door zwaar geschutvuur vernielden, en weerden in deze streek vijandelijke aanvallen af. Tusschen Maas en Moezel werden de gevechten met dez lde he igheid voortgezet. Bij de dorpen Fromerey en Gussainville, ten Oosten van Verdun, w lke de Franschen beweren vermeesterd te hebben, werd tot nu toe nog niet gevochten, dewijl deze plaatsen een goed eind vóór onze stellingen liggen.

Tusschen Orne en de Maashoogte leden de Franschen gisteren een zware neerlag : al hunne aanvallen stortten in ons vuur ineen.

Bij de Combres-hoogte drongen zij op enkele plaatsen tot in onze voorste lijn tijdelijk door, waaruit nachtelijke tegenaanvallen ze echter voor een deel weer verdreven. De gevechten zijn nog aan den gang.

De aanvallen tegen onze stelling benoorden Saint-Mihiel bleven eveneens zonder den minsten uitslag.

Kleinere aanvallen op het front Ailly-Apremont werden afgeweerd. Waarschijnlijk ten gevolge der zware verliezen die de vijand den 7 en 8 April opliep, werd bij Fliry met minder verwoedheid gestreden. Hier veroverden wij 2 machiengeweren.

Al de Fransche aanvallen op het front Remenauville-Priesterwoud werden teruggeslagen. Op den Westrand van het Priesterwoud verloor de vijand voor goed het gedeelte van onze stelling, dat hij einde Maart had bezet. Bij een hernieuwde poging om ons Bezarge la-Grande, ten Zuid-Westen van Château-Salins, te ontnemen, verloren de Franschen eene kompagnie, die totaal vernietigd werd en waarvan wij twee officieren met 101 minderen gevangen namen

In de Vogeezen is de toestand dezelfde gebleven.

Oostelijk krijgsveld.

Ten Oosten en ten Zuiden van Kalvaria mislukten Russische aanvallen : de vijand werd overal met zware verliezen teruggeslagen.

Voor het overige heeft de toestand in het Oosten geen wijziging ondergaan.

Oostenrijksch :

WEENEN, 11 April. Ambtelijk bericht van gisteren middag :

In 't Woudgebergte hadden gisteren ook ten O. van den Uzsok-pas hevige gevechten plaats. Duitsche troepen veroverden noordelijk Tucholka een hoogtestelling waarom sedert 5 Februari gedurig gevochten werd en die hardnekkig door de Russen verdedigd werd. De Russen verloren daarbij een kolonel en boven de 1000 man als gevangenen, alsook 15 machiengeweren.

In het Opordal en nabij de bronnen van de Stryj mislukten terzelfder tijd hevige aanvallen van den vijand op onze en op de Duitsche stellingen, onder zeer zware verliezen voor de Russen.

Gisteren werden in 't geheel 2,150 gevangenen gemaakt. Voor 't overige is de toestand ongewijzigd.

Fransche :

PARIJS, 9 April. (Reuter.) Officieel bericht van gisteren avond :

In den afgeloopen nacht en vandaag hebben wij ondanks het slechte weer, opnieuw voordeelen behaald tusschen Maas en Moezel.

Bij Eparges heeft een nachtelijke aanval ons in staat gesteld een nieuwen sprong vooruit te doen. Wij hebben het gewonnen terrein behouden ondanks drie hevige tegenaanvallen

In het bosch van Montmare hebben wij voet gekregen in de vijandelijke verdedigingswerken en ons daar gehandhaafd, ondanks de pogingen der Duitschers om ze te hernemen.

Alles bijeengenomen hebben onze aanvallen tusschen Maas en Moezel sedert 4 April ons belangrijke winst bezorgd.

1. Op het noordoostelijke front van Verdun zijn wij over een breedte van 20 K. M. van 1 tot 3 K. M. opgeschoten. Wij hebben de heuvels, die het dal van de Orne beheerschen, bezet en de dorpen Oussainville en Fromezey veroverd.

2. Op de Maasheuvels hebben wij bijna de geheele sterke stelling van den vijand vermeesterd en wij handhaven ons daar ondanks tal van zeer hevige tegenaanvallen.

3. Het geheele zuidwestelijke deel van het bosch van Ailly is in onze handen. De Duitschers zijn er door hun tegenaanvallen niet in geslaagd het te hernemen.

4. In het zuidelijke deel van Woevre zijn wij op eenfront van 8 K.M. breedte 3 K.M. opgeschoten.

PARIJS, 9 April (Havas) Het weglating van tal van feiten, reeds vermeld in het avondcommuniqué van gisteren, is het volgende ontleend aan het officieele bericht van vanmiddag drie uur)

De Engelsche troepen hebben in den nacht van 7 tot 8 dezer een aanval der Duitschers tusschen Kommel en Wulverghem (ongeveer halverwege tusschen Yperen en Armentières) afgeslagen. Bij Eparges, waar de Franschen een nieuwen sprong vooruit hebben gedaan, zijn hun troepen met het gezicht naar den vijand van de Duitsche loopgraven, teruggekeerd en hebben tegen den avond van den 8sten twee tegenaanvallen afgeslagen.

In het bosch van Ailly hebben de Franschen opnieuw een loopgraaf genomen en twee tegenaanvallen afgeslagen. Zij hebben vier zes machinegeweren en twee bomwerpers buit gemaakt Sedert middernacht van den 8sten ondernemen de Duitschers hier geen tegenaanvallen meer.

In het bosch van Montmare (waar de Franschen voet hebben gekregen in de vijandelijke verdedigigingswerken) hebben de Duitschers den 8sten 's avonds om 7 uur een zeer hevigen tegenaanval gedaan, dien de Franschen, met behoud van het gewonnen terrein, hebben afgeslagen.

Ten noordwesten van het Bois Apannes is van een Duitschen kabelballon de kabel door een Fransche granaat doorgesneden. De ballon is daarop naar de Fransche linies afgedreven.

Russische :

ST-PETERSBURG, 8 April. (Pet. Tel.-Ag.) Mededeeling van den eneralen staf :

In de Karpathen hebben onze troepen, oprukkende in het dal van Ondawa, Dinsdag de Oostenrijkers uit den sector Stropko Puczak geworpen.

In de richting van Mezö Laborcz hebben de Oostenrijksche en Duitsche troepen, na aanzienlijke versterkingen ontvangen te hebben, getracht een offensief te ontwikkelen Onze troepen hebben echter, na het front Cabalowce—Suqow te hebben bezet, alle aanvallen afgeslagen en den vijand ernstige verliezen toegebracht.

In de streek ten noorden van den spoorweg Uzsok-Berezna, trekken onze troepen den hoofdketen der Karpathen over; zij hebben uit tactisch oogpunt een belangrijk resultaat bereikt op de hoogten ten noorden en ten zuiden van Wolosate.

Op de andere gedeelten van het front geen verandering van beteekenis.

ST. PETERSBURG, 8 April. (Pet. Tel. Ag.) Mededeeling van den staf van het Kaukasische leger :

Dinsdag zijn er gevechten geweest aan de kust en in de streek tusschen Olty en Artwin. De Turken werden teruggeworpen. Op de andere fronten geen verandering

ST. PETERSBURG, 9 April. (P. T. A.) De generale staf van het Kaukasische leger deelt mede :

In de kuststreek is den 9en dezer den geheelen dag geweervuur gewisseld.

In de richting van Artwin (dat dus blijkbaar nog niet door de Russen is bezet. — Red.) en ten noorden van Olty wordt ons offensief voortgezet.

Een poging der Turken om onze stellingen op den berg Klutsjgiadoek bij Alasjgerd aan te vallen, is afgeslagen.

Op de andere gedeelten van het front geen verandering.

Niet-Ambtelijke Berichten

KONSTANTINOPEL, 10 April. — De Turksche bladen schertsen over het bedrijf van de Engelsch-Fransche vloot vóór de Dardanellen, die zoover ging met twee booten in Enos troepen te willen landen. De *Tanin* zegt : De Engelsche wereldheerschappij, die zooveel volkeren onder haar willekeur hield, stort ineen onder de aanvallen der Duitsche duikbooten en onder het gewicht van de neerlaag aan de Dardanellen. De eer, deze willekeurige heerschappij, die zooals iedere dergelijke heerschappij hol was, vernietigd te hebben, mag ook door Turkije opgevorderd worden. Zinspelend op de onbedrijvigheid der onzijdigen, vraagt de *Tanin* waarom de eer, voor de menschheid zulk een gelukkige daad volbracht te hebben, slechts eenige weinige naties zou voorbehouden blijven.

KONSTANTINOPEL, 10 April. — De Staatskoerant kondigt eene bij keizerlijk besluit bekrachtigde wijziging van paragraaf B der nijverheidsbegunstigingswet af, volgens welke de volgens deze wet toegestane begunstigingen en belasting- en tolvrijstellingen uitsluitend voorbehouden worde naan Osmaansche landzaten en Osmaansche vennootschappen.

KONSTANTINOPEL, 10 April. — De Regeering veroorlooft voor den duur van den oorlog tolvrijen invoer van alle levensmiddelen in de provincie Yemen. Verder wordt ambtelijk gemeld, dat door ministerieel besluit de koncessie aan een Fransche financieele groep der bekende bank Perrier voor een elektrische tramlijn van Kadikoej en Skutari tot Anadoli en verder op den Aziatischen oever van den Bosporus voor ongeldig verklaard wordt en de bouw en de exploitatie van deze baan overgedragen wordt aan de Konstantinopelsche stadsprefektuur.

ROME, 11 April. — Kardinaal Gasparri maakt in eene afkondiging bekend :

Wenschende de godsvrucht tot de H. Maagd, aan wie de maand Mei is toegewijd, te vermeerderen, en vertrouwende dat door de tusschenkomst der Moeder Gods en der Vredeskoningin een spoedig einde van dezen treurigen oorlog zal kunnen worden bekomen, heeft de Paus voorgeschreven, dat het gebed voor den vrede, hetwelk Hij zelf opmaakte, in de gansche katholieke wereld moet worden gebeden onder de godsdienstoefeningen der Meimaand. De Paus verleent een aflaat van 300 dagen aan al wie het gebed dagelijks éénmaal leest. Al wie de voorlezing van het gebed twintigmaal bijwoont verdient een vollen aflaat.

NIET-AMBTELIJKE BERICHTEN

(Vervolg.)

In Albanie.

Naar luid van een telegram uit Durazzo, beschieten de Albaneesche opstandelingen de stad heftig met veldgeschut. Een granaat trof het huis van Essad pasja. De opstandelingen tellen 5000 man.

Engelsche Munitieaanmaak.

Het Engelsche ministerie van oorlog maakt bekend, dat Lord Kitchener een kommissie benoemd heeft, die te zorgen zal hebben voor de aanvulling van werkkrachten, ten einde te verzekeren dat de aanmaak van munitie met de behoefte in overeenstemming is.

Meer dan honderd beursmannen en andere kooplieden van Newcastle hebben zich aangeboden voor vrijwilligen arbeid in de munitiefabriek te Elswick. Ze stellen hun avonduren hiervoor beschikbaar. Voorloopig kan men van hun diensten echter geen gebruik maken. De firma Armstrong Whitworth & Co. heeft geantwoord, dat de machines nacht en dag moeten behandeld worden en dat er nu in de erste plaats behoefte is aan vaklui. Intusschen heeft ze een inteekenlijst neergelegd voor vrijwillige arbeiders, in de hoop, toch nog op de een of andere wijze hun diensten te kunnen gebruiken.

Maarschalk von der Goltz over Turkije.

Aan een medewerker van 't Hongaarsche blad *Az Est* verklaarde veldmaarschalk von der Goltz over de Dardanellen het volgende :

« Men mag schrijven, wat men wil, zei hij, wij hebben geen angst. Het is onbegrijpelijk hoe Europa zoo ongerust kon zijn wat de Dardanellen aangaat. Turkije beschikt over een veel machtiger en sterker leger dan men meent. De algemeene krijgstoestand is gunstig en goed. »

Hij vervolgde :

« Wij zijn tevreden. Ook in de Karpathen is alles in orde. Wij mogen met volle vertrouwen de dingen te gemoet zien. »

De publicist Wiegand veropenbaart in de *New York World* een onderhoud met maarschalk von der Goltz, in hetwelk de maarschalk zei :

« De vloot der Verbondenen zal de Dardanellen niet bemachtigen, daarvan ben ik rotsvast overtuigd. Wij waren allen overtuigd, dat de schepen niet door de Dardanellen zouden geraken, maar dat de vloot der Verbondenen zulke zware verliezen geleden heeft, verraste ons zelf. De kanonnen der vloot zijn machtiger dan die der forten. Turkije kan niet millioenen uitgeven voor bewapeningsdoeleinden, en niettegenstaande dat zien wij, dat zelfs zwaar gepantserde oorlogsbodems de fortkanonnen niet kunnen weerstaan. Tot aan de mijnen is overigens nog geen enkel schip doorgedrongen. Tot daar door te dringen, zou een prijs kosten, dien wellicht de Verbondenen zelven te hoog zullen vinden. Zonder groot landingsleger kunnen de Dardanellen niet genomen worden en waar willen de Verbondenen dat halen, zonder zich elders te verzwakken ? En dan zou zulk leger nog met de Turken moeten rekenen, die doorgaans onderschat worden. Turkije heeft een millioen en half man onder de wapenen. Een nieuwe geest bezielt Turkije en namelijk het leger, dat vol vertrouwen is, zooals sedert vele jaren niet. Nu, dat Turkije de kapitulatiën afgeschaft heeft, heeft het iets, waarvoor het vecht, het wil heer en meester in zijn huis worden, het vecht voor zijn onafhankelijkheid. De Turken hebben nog genoeg schietvoorraad en fabrikeeren er nu zelf. Indien dus de Verbondenen op gebrek aan schietvoorraad rekenen, kunnen ze lang wachten. »

Over de zoogezegd vernietigde Turksche troepen in de Kaukasus zei maarschalk von der Goltz al lachend :

« Ik wenschte, dat wij daar zooveel troepen hadden, den Kaukasus zei maarschalk von der Goltz al lachend, : De toestand in den Kaukasus gelijkt op dien in België en Frankrijk. Beide partijen hebben zich ingegraven en wachten op de Lente, beide hebben schrikkelijk door den Winter geleden. De Turksche aanvallen op Suez waren een verkenningstocht, die niettegenstaande alle moeilijkheden zijn doel geheel en al bereikt heeft, maar de Turken verbleven in de nabijheid, om de Engelschen te verontrusten. »

De Duikbootenoorlog.

De *Morning Post* schrijft in een hoofdartikel :

« De Engelschen mogen zich nu afvragen, welk het doel was van de met zooveel bluf als tegenmaatregel voor den Duitschen duikbootenroofoorlog afgekondigde verordening, wanneer deze met meer geweld dan ooit voortduurt. Amerika verheft de stem niet tegen de verordening, zoolang ze niet werkelijk doorgevoerd wordt, en Duitschland stoort er zich heelemaal niet aan. De Amerikaansche regeering beroept zich met bezwaarlijk verholen spot op de verklaring van 1856 en op de Londensche verklaring van het jaar 1909. Amerika zegt dat de regelen van de Parijsche verklaring thans moeilijk door de ondergeteekende mogendheden kunnen bestreden worden en de humor van deze opmerking ligt in het feit dat de Britsche proklamatie van 15 Maart 1915 eene openlijke schending van de Parijsche en de Londensche verklaring is en in het kortaf weigeren van Asquith om zijne ontleerende verklaringen in te trekken. De Britsche Regeering stelde zich den 23 Oktober, mits zekere beperkingen, op het standpunt van de Londensche verklaring en wanneer daar tusschen en de verordening van 15 Maart geen zichtbaren samenhang bestaat, dan is het alleen de schuld van den Britschen minister. De ministers gaan voort met de werkzaamheid der vloot te laten binden door de Parijsche en Londensche verklaringen en de Haagsche konventie en vaardigen ten slotte een verordening uit, die met geen enkele daarvan overeenkomt. Indien ze deze moet vervangen, moet dat uitdrukkelijk verklaard worden. Zoolang de verklaringen en verdragen door de Britsche Regeering erkend worden, leveren zij, zooals de Amerikaansche nota te kennen geeft, een basis voor schadevergoedingseischen. De stelling van de onzijdigen tegenover Engeland is tamelijk hard, indien het publiek boven de overige kosten bij het einde van den oorlog nog een lange rekening voor schadeloosstelling der onzijdigen moet vereffenen. Maar dat valt nu te vreezen, indien de Britsche proklamatie geen doode letter blijft. »

Het gele Gevaar.

In een nummer van begin Augustus 1914, van het Noorsch blad *Tidens Tegn*, vinden we het oordeel over dezen oorlog van een Amerikaan die zich toen in Kristiania op de doorreis bevond. Ziehier hoe hij zich uitdrukte :

« Wij Amerikanen begrijpen dezen oorlog, die heel Europa in stukken dreigt te scheuren, niet recht. Was die nu zoo volslagen onvermijdelijk ? Was de oorzaak werkelijk zoo hoog gewichtig, dat Europa er al de geweldige gevolgen van moest aanvaarden ?

« Wij Amerikanen begrijpen dat niet. Want er is iets, waar wij voortdurend aan denken, maar dat de Europeanen in het rumoer van den oorlog geheel schijnen te vergeten : er zit nu ver, heel ver in het Oosten een klein, geel, scheeloogig manneke en glimlacht. Hij zit heel stil en zijn glimlach wordt wonderlijk wreed, als hij ziet hoe de oorlog hooger en hooger opvlamt, van volk tot volk overspringt, flikkert van land naar land, tot hij zijn razende vlammendak over het heele werelddeel uitspreidt, een hellevuur waarin de beschaving der eeuw tot stof en asch verbrandt.

« Want één ding is zeker : wanneer deze oorlog eindelijk uit is, zullen Europa's volken afgemat op het slagveld liggen, de overwinnaar zoo goed als de overwonnene. Adergelaten, verarmd, ten doode uitgeput zullen zij zijn.

« Dan zal het kleine gele scheeloogige manneke daar ver, heel ver in het Oosten oprijzen. En nu glimlacht hij niet meer. Nu is zijn tijd gekomen.

« En overal over de slagvelden liggen doodsmoede Europeesche volken. Zij moeten eerst rust nemen voor zij de puinhoopen gaan wegruimen.

« Maar dan hooren zij plotseling een ver gedruisch van ontelbare jonge vlugge voeten. Ze komen van het Oosten, steeds nader in opgewekten, zegevierenden stap. Het zijn er duizenden, — millioenen.

« Wat dat is ? Dat is het gele gevaar, dat over Europa komt. »

Opgebracht.

De *Nouvelliste de Lyon* verneemt uit Nizza, dat de Fransche hulpkruiser *Corte* het Spaansche stoomschip *Teresa Fabregas* daarheen heeft opgebracht. In het ruim verscholen vond men twee Duitschers. Die werden gevangen genomen.

Ontsnapt.

De *Daily Mail* meldt dat er druk jacht wordt gemaakt op de twee Duitsche officieren, die uit het krijgsgevangenenkamp te Llansannan bij Denbigh, in 't Noorden van Wales, zijn ontsnapt. Men is vast overtuigd, dat de Duitschers nog niet uit Wales ontkomen kunnen zijn. Totdusver is echter geen spoor van hen gevonden. De jachtlust heeft de menschen zoo aangegrepen, dat telkens onschuldige reizigers worden aangehouden en aan de politie overgeleverd, en zelfs een paartje op de huwelijksreis, dat te Barmouth in de « London Express » was gezien, had een pijnlijk onderzoek te verduren. Ook de verslaggever van de *Daily Mail* wekte sterken argwaan, toen hij een kaart en een spoorboekje kocht.

Gesneuveld.

Volgens Parijsche bladen is luitenant Chaigne, lid van de Fransche Kamer, in Argonne gesneuveld.

BUITENLAND

FRANKRIJK

De Parijsche Schouwburgen.

De Parijsche bladen melden dat van begin Augustus tot den 1 Maart het geheel bedrag der ontvangsten van de Parijsche schouwburgen slechts 800,000 fr. bedroeg. Voor hetzelfde tijdperk van het vorige jaar bedroeg dit cijfer 17 millioen frank.

Vele Fransche tooneelkunstenaars, die geen anderen stiel kenden, lijden nu groot gebrek.

Kleine Drama's in de Parijsche Bank van Leening.

We lezen in de *Figaro* van Parijs :

Naast het groote drama van den oorlog, is de Bank van Leening soms ook het tooneel van kleine drama's der armoede, welke dikwijls zeer roerend zijn.

Zoo werd in de Parijsche Bank van Leening, ieder jaar, sedert 1867, telkens de beleening van een pand hernieuwd, bestaande uit een zilveren bekertje met de naamletters van een kind, ongetwijfeld omstreeks dat jaar gestorven.

Nu eens was het de moeder, dan weer de vader, die hunne arme centjes kwamen betalen om deze relikwie voor verkooping te bewaren. Langzamerhand waren hunne haren grijs, toen wit geworden. Ten laatste herkende men hen nauwelijks meer, dan alleen aan hunne vrome getrouwheid aan de herinnering van het verloren kind.

Weer gingen een paar jaren heen, en men zag slechts de moeder alleen. Jaren gingen voorbij en de moeder kwam toen op hare beurt niet meer naar de Bank.....

De Bank van Leening stelde een onderzoek in. Even als de vader, was de moeder eindelijk ook gestorven. Alleen het kleine bekertje bleef over..... De Bank van iemand van onze natie.

Eene gegoede dame, de markiezin de Guerry, die deze geschiedenis vernomen had, heeft aan de stad Parijs 100,000 frank vermaakt om al de kleine panden, door behoeftige lieden beleend, in te lossen.

Te Maubeuge.

In deze Fransche grensstad begint men eenige vernielde huizen herop te bouwen.

Een gift van Maeterlinck.

Maeterlinck, die van de « Société des Gens de Lettres » een van de beide jaarlijksche prijzen uit het Bonapartefonds had ontvangen, heeft daarvan 500 fr. geschonken aan de Belgische Vluchtelingen... te Nizza.

ENGELAND

De Afschaffing van alkoholische dranken.

Ten gevolge van de uitnoodiging, enkele dagen geleden gedaan door mannen van zaken aan allen die voor algeheele afschaffing van sterke dranken zijn, om zich in verbinding te stellen met minister Lloyd George, heeft deze Maandag reeds niet minder dan dertien postzakken met brieven ontvangen. Een dezer zakken werd geledigd en bleek niet minder dan 5300 brieven te bevatten. Daar alle zakken even groot zijn, zal het geheele aantal epistels dus ongeveer 70,000 bedragen.

Maandag was het Bank Holiday en werden de brieven dus slechts eenmaal besteld; te verwachten is dus, dat Dinsdag de stroom van brieven opnieuw is begonnen te vloeien.

(Algemeen Handelsblad.)

Nog het geval Lyttelton.

Uit de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* :

« Onze Londensche korrespondent schreef in zijn brief van 29 Maart over de bekende toespraak van Dr. Lyttelton, die, zeide hij, « wanneer men de Engelsche bladen mag gelooven, de listige Duitschers U, lezers in een onzijdig land, haastig hebben voorgezet. Wij meenden ons te herinneren, dat de Engelsche bladen het niet hadden en wij zelf uit een Engelsch blad onze lezers met die toespraak in kennis hadden gesteld, maar hadden niet aanstonds tijd het na te slaan. Wij hebben het stuk nu echter in ons ochtendblad van 29 Maart teruggevonden. Wij hadden er *Daily Mail* en *Daily Telegraph* voor gebruikt. Van Duitsche zijde is ons de toespraak niet voorgezet.

Wel hebben natuurlijk Duitsche bladen er aandacht aan gewijd. Zoo de *Münchener Neueste Nachrichten*, die van Dr. Lyttelton spreekt als een witte raaf onder zijn landgenooten, die hun althans halve waarheden te verstaan tracht te geven. Men behoeft er zich echter niet over te verbazen, gaat het blad voort, dat de Engelsche schoolmeester de kwestie geheel verkeerd voorstelt, « wanneer hij een Duitsch kanaal, loopende door Duitschen grond en verbindende met elkaar Duitsche kusten, vergelijkt met de positie van de Engelschen te Gibraltar. Evenmin verbazend is het, dat hij verzuimt van het Suezkanaal te spreken. Een Engelschman blijft een Brit, zelfs wanneer hij genoor tracht te krijgen voor de rechtmatige aanspraken van andere volken. Geen Brit komt over het standpunt heen, dat de Britten als meesters over de wereld zijn aangesteld en zij ten hoogste genade kunnen toonen door hier en daar een klein « offer » te brengen ten bate van de minderwaardige volken, die een hoogere Voorzienigheid onder de Engelschen heeft gesteld. »

RUSLAND

Paasklamen.

De namen der Russische plaatsen Oranienbaum en Schlüsselburg zijn veranderd in Mansjhekoi en Orechowetz.

ZWITSERLAND

Uitvoerverbod.

De Zwitsersche Bondsraad heeft het uitvoerverbod uitgebreid tot de volgende artikelen : biskuit en ander luxe-brood met en zonder suiker, versche melk, bouw en timmerhout, elektrische ontstekers voor automobielen (zoogenaamde magneten), kopererts, looderts en loodglans.

AMERIKA

Duitsch-Amerikaanschblad.

Naar aan de *Daily Telegraph* wordt gemeld, zijn de Duitsch-Amerikanen bezig een maatschappij met een kapitaal van 5 millioen gulden te stichten, om een groot dagblad op te richten ,dat hun zaak en die van de centrale Europeesche mogendheden zal bepleiten.

ZUID AFRIKA

Smuts « de gevaarlijke man ».

Aan een brief van een landgenoote in Transvaal ontleent de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* het volgende :

« Hier gebeurt veel dat ons innig leed doet, maar ook veel dat ons doet hopen, dat dit kindvolk karakter begint te krijgen.....

« We zijn hier blij met het telegram van Dr. Kiewit de Jonge en Middelberg en dat van Dr. Hendrik Muller. Naar ik uit Pretoriaansche bron vernam, heeft het eerste niet onwaarschijnlijk een paar kostbare levens gered. Het kwam op een beslissend oogenblik.

« Wie het weten kunnen zeggen, dat niet Botha de gevaarlijke man is » (neen, ook hier in Nederland weet men, dat Smuts de regeeringspolitiek drijft); « hij gedraagt zich als een man, en nu hij besloot — terecht of niet — Duitsch Zuid-West Afrika aan te vallen, draagt hij persoonlijk de konsekwenties, door zelf met zijn beide zoons daar in de voorste gelederen te staan. Daarvoor, als voor elke eerlijke opinie eerlijk nageleefd, kan men eerbied hebben. Sympathie ook? Moeilijk voor iemand von onze natie.

« Maar ik denk, Oom Louis 'krijg banje swaar; en de la Rey en Beijers waren zijn intieme vrienden. Aan het vonnis tegen den gefusilleerden Fourie schijnt hij absoluut geen aandeel te hebben, integendeel. »

BINNENLAND

De Leerplicht.

De Duitsche gouverneur-generaal in België heeft hier naar men weet met ingang van 1 Maart den leerplicht ingevoerd. Aan het *Berliner Tageblatt* wordt geseind dat dit besluit overal met kracht wordt ten uitvoer gebracht. De gemeenteraad van Herve heeft dertig gezinnen die hun kinderen niet naar school konden zenden, geldelijk ondersteund ten einde hen daartoe in de gelegenheid te stellen. In een vijftal voorsteden van Brussel is desgelijks gehandeld. Het Duitsche bestuur onderviindt hierin van de gemeenteraden blijkbaar alle medewerking.

De Belgische kunstschatten.

In het tijdschrift *Wieland* schrijft de algemeene bestuurder der Russische musea dat de Duitsche Regeering den militairen en burgerlijken overheden voorgeschreven heeft dat al de kunstvoorwerpen welke zich in de bezette landen bevinden, daar moesten bewaard worden gebleven.

Verder zegt hij dat geen enkele schilderij, beeldhouwwerk of relikwiekast uit België verwijderd werd.

Helgeen in de musea en kollektiën ontbreekt, werd door de Belgische Regeering of de eigenaars medegenomen. Het Duitsch beheer heeft de bewaring der publieke verzamelingen in België aan de vroegere konservateurs toevertrouwd.

Waar de toestand zulks veroorloofde, werden de kunstvoorwerpen op hunne oude plaats gebracht en de musea toegankelijk voor het publiek gesteld.

Uit Luik.

De leden der burgerwacht, die ontslagen waren van de moeite, zich op gestelde dagen aan den kontrool te vertoonen, hebben opnieuw bevel gekregen zich aan te bieden.

Het schijnt een gouden jaar voor de zalmvisschers te zullen zijn, zoo overvloedig is die lekkere visch in de Maas aanwezig.

Van af de opening der vischvangst, dat is de 19 Maart tot den 21, had men reeds 42 stuks groote zalmen gevangen, waaronder er waren van 7 tot 10 kilos zwaar.

Uit La Louvière.

Het besluit, verbiedende den verkoop van alkohol, werd te La Louvière en omtrek zoo veelvuldig overtreden, dat de overheid de maatregels heeft moeten verscherpen.

Men schrijft het voorvallen van eenige moeilijkheden, wel is waar nog niet van ergen aard, aan 't misbruik van jenever toe.

In de IJzerstreek.

De *Indépendance Belge* meldt dat in de 44 steden en dorpen van de IJzerstreken welke nog door de Belgen zijn bezet, de typhus hevig aan het woeden is. Meer dan 50 ten honderd van de bevolking lijden aan typhus, pokken en diphteritis.

Brusselsche Kroniek

Brusselsche Kaartspelers.

Wij hebben reeds gemeld, dat de Brusselsche kaartspelers in verschillende herbergen een liefdadigheidswedstrijd ingericht hadden.

Deze wedstrijd heeft aan het Komiteit voor Bijstand en Voeding eene aanzienlijke som opgebracht.

Inderdaad vernemen we dat het Komiteit van den wedstrijd 1.376 frank heeft bijeengebracht, een nieuw bewijs dat onze medeburgers het aangename met het nuttige weten te paren.

Wanneer zal men eindelijk ingrijpen tegen de uitbuiters die voor de duurte der levensmiddelen verantwoordelijk zijn ?

In het midden van de stad komen die heertjes alle dagen bijeen; in de koffiehuizen rond de beurs ziet men ze bezig, ze onderhandelen en verschacheren naar hartelust, iedereen weet het, maar men laat ze ongehinderd hun leelijk werk voortzetten.

Onlangs verzekerde ons een bevoegde persoon, dat in zekere magazijnen duizenden zakken haver opgestapeld liggen. Deze haver werd aan 14 frank per zak gekocht, terwijl ze nu 42 frank kost; verder dat een aantal groote handelaars in Nederland voor verschillende duizend frank kaarsen kochten en ze nu met een winst van 250 ten honderd verkoopen. En er zijn nog menschen die het wonderbaar vinden, dat de kaarsen ineens opsloegen.

Hetzelfde geschiedde voor de aardappelen, die in Brussel tot 20 frank gaan, terwijl ze in Vilvoorden nog altijd onder de 15 staan.

Wanneer zal dat ophouden ?

Nieuwe Loopgraven

Niet alleen beroepssoldaten
Die gaan vechten aan het front,
Ook nog and're delven gaten,
Of tranchées hier in den grond.

Een van hen doet mij verbazen,
't Is een wijdbefaamde Jef.
D en ik in den dienst der bazen
Bij dat prachtig werk hier tref.

Een krantverkooper huilde :
« La Belgique. Het Vaderland »
« Leest de *Gazet van Brussel*,
En de Rotterdamsche Krant !

« Wa, wa, de *Gazet van Brussel* !
Wel dat ding is te neutraal,
Zeide Jef, dàt niet meer roepen,
Mijn gazet is radikaal.

Heerlijk werk heeft hij geleverd :
Arme, Arme Vaderland,
Waar een Chef een troepenleider
Tot zoo'n laagheid leent de hand.

K. VAYDT

Gedachten.

Ik houd het voor mannelijk en rechtzinnig, zijn dwaling te bekennen, maar ik houdt het niet voor mannelijk, dezen die van zijn dwaling teruggekomen is, een verwijt daarvan te maken.

Een mensch te overtuigen is in zich zelf en voor zich zelf zeer moeilijk.

* * *

501
Vélos Bercley en alle andere merken
BENOODIGDHEDEN,
BANDEN,
NAAIMACHIENEN
HUIS NIELSEN
183, Koninginnelaan, 183, BRUSSEL

Het is schoon, wanneer men van gezindheid niet als van hemd kan verwisselen, hoe zelden dit laatste ook moge geschieden!

* * *

Het leven zou geen waarde hebben, indien de dood hier beneden het laatste ware.

* * *

Zonneschijn en goede wijn zijn het beste, dat een grijsaard noodig heeft.

Patriottenwerk? (1)

Een « groupe de patriotes belges » laat tans een in het Frans gesteld blaadje (echte patriotten schrijven immers geen Nederlands) de ronde van Brussel doen.

De mensen, die het pamfletje gemaakt hebben, behoren waarschijnlijk tot de dappere herbergstrategen, die in de zalige waan verkeren, dat ze heel vaderlands werk verricht hebben wanneer ze iedere dag met hun tong en met hun pen een paar duizend vijanden *ad patres* gezonden en de snulachtige mensen wat verbeeldingrijke oorlogspraatjes op de mouw gespeld hebben.

Ook zouden we aan al dat geschrijf niet heel veel belang hechten als er niet enige dingen in voorkwamen, die bepaald tegen de borst stoten.

Die lekkere heren beginnen eerst met te betreuren dat Brussel niet méér door de oorlog geteisterd werd. Dan zouden de Brusselaars niet meer zoo vriendelik omgaan met het bezettingsleger. Een mooie wens voorwaar, die we alleen maar kunnen beantwoorden met de hoop dat de eerste granaat, die ooit over Brussel strijkt, van waar ze ook kome, het hoofd treffe van één onder die heldhaftige patriotten, die er maar alleen op uit zijn de volkerenhaat, welke ze sedert jaren zaaien, wat aan te vuren, die morgen bereid zijn om zich te wreken op weerloze spiegelruiten en uithangborden, om hun manhaftigheid ten toon te spreiden. Waarom zijn toch de mensen, die de bezetting niet verdragen kunnen met al hun vaderlandsliefde niet naar elders verhuisd en de vrolike trawanten van de *Indépendance* en de *Métropole* gaan vervoegen?

Verder wordt in het papiertje geklaagd over naamloze aanklachten die zouden uitgaan van Belgen tegen hun eigen landgenoten. Wij vinden naamloze laster altijd gemeen; maar zouden die heren patriotten ons niet eens willen zeggen, waarom zij dan zelf onder de dekmantel van de naamloosheid sommige Belgiese burgers, *met naam en adres*, aan de haat van blinde kwaaddoeners overleveren, zonder dat de beklaagden zich kunnen verrechtvaardigen? Zo iets vinden we nu eens gemeen! Als morgen een van de mensen, wier namen in het pamflet genoemd worden, *schuldig of onschuldig*, onder de handen komt van een verdwaalde, zoals er tans maar al te veel lopen, zullen de naamloze schrijvelaars van de patriotiese oproep dan de verantwoordelikheid voor die daad op zich nemen?

Ten slotte slingeren die heren patriotten ook hun banbliksems over de Brusselse pers, die in deze moeilike tijden een allesbehalve gemakkelike rol vervult.

Die heren zien natuurlik met ongenoegen, dat de pers krachtdadig te velde trekt tegen al de leugens, die door de goede patriotten de wereld ingezonden worden.

Wij willen aannemen, dat deze mensen zelf niet bekwaam zijn om te overzien welk ontzaglik onheil ze stichten, door de mensen valse voorstellingen van de feiten te geven. De pers kan in geen enkel land volledige berichten over de oorlog geven, net zo min als de naamloze fabrikanten van oorlogsberichten. Maar wanneer de pers haar best doet om de mensen tot bezadigde redenering aan te manen, wanneer ze tracht van nu af het opbouwingswerk, dat na de oorlog de medewerking van alle mensen van goede wil zal vergen, te helpen voorbereiden, dan menen we daarmee onze plicht te vervullen. Wij vragen niet, dat eenieder het met ons eens zij, maar we willen niet gezegd hebben, dat iemand naamloze laster tegen ons verspreide, dan wanneer we naar ons beste weten, niettegenstaande alle moeilikheden die ons ambt nu oplevert, de leugen en de haat trachten de kop in te drukken.

Volledigheidshalve kunnen we nog zeggen, dat het pamfletje beschuldigingen bevat tegen het bezettingsleger, welke *ons* niet rechtstreeks treffen en die *wij* dus niet te bespreken hebben.

(1) Wij eerbiedigen de Vereenvoudigde Spelling van onzen medewerker.

V. MAHIEU *Wisselagent Jozef II straat 55, te Brussel, betaalt van 9 tot 12 uur Inlichtingen van Allerlei aard* ALLE COUPONS 503

NUTTIGE WENKEN

Boter tegen 1 fr. 50 het kilo. — Men doet ons volgend recept mede, getrokken uit een Gentsch dagblad, om smakelijke, voedzame en goedkoope boter te vervaardigen :

« Twee eieren goed klutsen in eene telloor, 50 gram bloem en eene pint melk bijvoegen, het alles flink dooreen slaan, 150 gram goede boter op het vuur brengen, die laten smelten en in een teug den inhoud der telloor er bij voegen, dan rap en aanhoudend roeren tot het eens kookt, daarna in een potje overgieten en er eene greep zout bijvoegen. Zoo bekomt men eene soort boter die zeer voordeelig de echte boter vervangt. V. R. »

Verscheidene personen die deze aanwijzingen volgden spraken hun groote voldoening uit over den bekomen uitslag; wij waren zelfs in de gelegenheid aldus vervaardigde boter te proeven en vonden ze echt smakelijk.

Dat onze huismoeders het maar eens beproeven en ons inlichten over hunne bevinding.

Wat er bij het schillen verloren gaat.

Aardappelen van verschillende grootte zijn door vrouwen, gewend om zulks te doen, geschild geworden. Iederen keer heeft men de schillen gewogen. Voor de dikke, met zorg geschilde aardappelen was het gewicht van de schillen in verhouding met het totale gewicht der aardappelen 17.8 ten honderd, voor die, welke zeer vlug geschild waren, was het verlies 27.9 ten honderd; het vlugge schillen van 5 pond aardappelen duurde zeven minuten, het zorgvuldig schillen der zelfde hoeveelheid nam vier en twintig minuten in beslag. Aardappelen van gemiddelde grootte gaven, met zorg geschild : 23 ten honderd, en vlug geschild : 32 ten honderd afval.

Voor de kleine aardappelen was het verlies natuurlijk veel grooter : 27.7 ten honderd bij zorgvuldig schillen, 35 ten honderd bij vlug schillen. In dit laatste geval gaat dus een derde van het geheele gewicht voor de voeding van den mensch verloren.

Om aan te toonen, wat er bespaard wordt wanneer men de aardappelen in de schil kookt, schilde men gekookte aardappelen en men woog vervolgens den afval. De dikke aardappelen leverden 9 ten honderd en de kleine 11.6 afval op.

Men ziet uit deze cijfers, wat men bezuinigt met de aardappelen in hun schil te koken.

(Kölnische Zeitung.)

KUNST EN WETENSCHAP

Een Rembrandt ontdekt.

Een met het jaar 1631 gedagteekende schilderij, de « Aanbidding der drie Koningen » voorstellend, in het bezit van den intendant Grandberg, in Stokholm, is door een deskundige voor een echten Rembrandt verklaard geworden.

Rober Volkmann.

De honderdste geboortedag van den komponist Robert Volkmann werd verleden week in Duitschland herdacht. Muzieklijdschriften en weekbladen bevatten artikelen, gewijd aan den komponist van veel beminnelijks.

Mistral en zijn Werk

In eene belangwekkende studie van Dr. K. Sneyders de Vogel in *De Gids* over Mistral en zijn werk lezen we onder meer (1) :

« Het is moeilik — en onbillik tevens— de gedichten van Mistral te analyseren. Bij een analyse springen vooral de fouten der kompositie in het oog; want er kleeft aan het werk van Mistral iets tweeslachtigs : naast de poëtiese behandeling van een bepaald gegeven onderwerp heeft de dichter steeds een ander doel voor oogen : de verheerliking van Provence! En door de gave der goddelike poëzie hoopt hij invloed uit te oefenen op zijn landgenoten, hoopt hij een herleving van Provensaalse taal en zeden in het leven te roepen.

« Al zijn streven is gericht op, zijn gehele leven is gewijd aan dat doel, Provence vervult hem geheel, en ernstig gemeend is dan ook het opschrift dat hij op zijn graftombe in Maillane heeft laten plaatsen : « Non nobis, Domine, non nobis, sed Nomini tuo et Provinciæ nostræ da gloriam. »

« De liefde voor Provence heeft hem de moed gegeven de reuzentaak van het Woordenboek op zich te nemen en tot een goed einde te brengen. 't Is diezelfde liefde die hem heeft aangezet het Museon Arlaten te stichten.

« Museum, woordenboek en gedichten, hoever ze ook van elkaar schijnen af te staan, ze zijn alle uitingen van dezelfde geest, bezield door hetzelfde ideaal.

« Wanneer we het Museum in Arles betreden, dat oude, statige huis van de familie Laval, uit de vijftiende eeuw, dan worden we getroffen door de zorg en de liefde waarmede alles wat betrekking heeft op het leven van Provence, is bijeenverzameld, gerangschikt en met het fijne handschrift van Mistral zelf geëtiketteerd en beschreven is.

« Daar zien we verschillende visserswerktuigen, als de madrague, het net uit vijf afdelingen bestaande, waarmee Calendal 3200 vissen tegelijk ving; daar merken we de typiese klederdrachten op uit verschillende tijden en streken; daar is verzameld wat betrekking heeft op het huishoudelik leven in de mas, op de leefwijze van de schaap- en veeherders, van de bewakers der stieren in de Crau en der halfwilde paarden in de Camargue. We staan stil voor de Salo Calendado : driemaal hebben ze het zware Kerstblok de tafel omgedragen, daarna op de haardijzers gelegd, de vrouw zit aan de éne kant van het vuur onder de ruime schoorsteenmantel, aan de andere kant de baas, die het blok met wijn besprenkelt en zegent; de tafel met het Kerstmaal staat gereed; de mannen zijn van het land gekomen en zullen zo dadelik mede aanzitten en in genoeglike kout zal de avond gesleten worden. — Iets verder een kraamvisite : de vriendinnen brengen de jonggeborene de gewone geschenken, een lucifer, een stuk brood en zout, en uiten daarbij de gewone wensen : « droit comme l'allumette, bon comme le pain, vif comme le sel. »

« Daar zien we ook allerlei voorwerpen, afbeeldingen, portretten, betrekking hebbende op Mistral en de Felibrige, de wieg van de dichter en zijn buste, met rouwcrêpe omhuld, toen ik het museum bezocht.

« Waarlik, de man, die de Nobelprijs voor dit doel besteedde, moet Provence wel tot in de kleinste biezonderheden hebben gekend en liefgehad.

Een zelfde getuigenis legt ook zijn Woordenboek af.

« Innig is Provence, het heden en het verleden, verbonden met de personen en de intrige in het werk van Mistral. Zo in Mireille.

« ..... Wat we van Mireille gezegd hebben, geldt ook van de andere gedichten van Mistral. Alleen — en dit wordt dikwels voor een gebrek aangezien — zijn latere werken zijn nog meer vervuld van het roemrijke verleden van Provence. Eensdeels is dit hieraan toe te schrijven dat de dichter met de jaren dieper is doorgedrongen in de studie van de Provensaalse geschiedenis; anderdeels doordat hij in het verleden de verwezenliking ziet van de idealen die hij nastreeft. Dit verhindert niet dat Mistral optimist is als ieder man van de daad en aan een glorierijke toekomst voor zijn vaderland gelooft; hij zingt een vrolik lied uit volle borst mee en tekenend voor hem is de zinsnede opgenomen in de Statuten van de Felibrige : « De Felibrige is een vrolike, broederlike vriendenkring; hij is eenvoudig en openhartig. Schoonheid is zijn wijn, goedheid zijn brood, waarheid zijn weg. De zon heeft hij als toorts, zijn kennis ontleent hij aan de liefde, op God vestigt hij zijn hoop. »

(1) In vereenvoudigde spelling.

HEYERMANS & C° alle levensmiddelen in het groot 22, rue des Commerçants, BRUSSEL 502

Kerkelijke Kroniek

De Kloosters in Palestina.

Uit Konstantinopel wordt bericht dat ongeveer vijftig katholieke kloosters in Palestina, die bij het uitbreken van den oorlog waren gesloten, vergunning van de Porte hebben gekregen om weer de openen.

Kardinaal von Hartmann.

Kardinaal von Hartmann, aartsbisschop van Keulen, vertrok met den bisschop van Trier naar het Duitsche Hoofdkwartier, om den Keizer de geldopbrengst der omhaling in de kerken voor de oorlogsinvaliden persoonlijk over te brengen.

« On nous écrit de Jemappes, 7 août :

« Parce qu'on a saisi des espions allemands déguisés en « prêtes » ou en « religieux », voilà que maintenant d'aucuns se croient autorisés à traquer et maltraiter le premier prêtre venu, qui n'a pas l'honneur de leur plaire ou l'avantage de prononcer le français à leur façon.

« A l'instant, un de nos prêtres, Espagnol de naissance, m'était envoyé pour remplacer un de mes directeurs, parti lundi dernier, pour rejoindre son régiment en France. A peine débarqué du train, ce Père a été poursuivi par quatre individus, dont un brandissait un énorme ciseau et menaçait de l'éventrer s'il ne s'arrêtait pas. Vous devinez l'attroupement qui s'en suivit, les cris de la foule. Heureusement, le Père ne manquait ni de finesse ni de sang-froid; il se fit conduire à l'hôtel de ville et on vint me prévenir de ce qui se passait.

« Hier, un de nos frères était allé faire de petits achats. Un inconnu crut reconnaître en lui les traits d'un Allemand. Il n'en fallut pas davantage pour ameuter autour de lui une centaine de personnes et lui faire passer quelques minutes d'angoisse qui lui parurent bien longues. Un monsieur qui le connaissait fort bien intervint et le fit monter sur le tramway, qui devait le déposer à la porte de notre maison.

« Mardi, un de nos religieux, qui n'avait pu s'embarquer pour gagner sa mission d'Océanie, traversait Bruxelles pour aller dans sa famille. On le prit pour un espion et, à l'instant, on lui tomba dessus à coups de poigs, à coups de pied, à coups de canne, on lui meurtrit tout le corps jusqu'au sang et c'est presque miracle qu'on ne l'ait pas assommé. La police a fini par le délivrer.

« Il a renoncé à aller dans sa famille dans cet état et a préféré rentrer à notre maison-mère.

« Je pourrais vous citer d'autres faits du même genre. Si on ne prend pas des mesures rigoureuses pour empêcher le développement de cet état d'esprit, de surexcitation insensée, n'avons-nous pas à craindre que beaucoup d'apaches ne s'en prévalent pour accomplir les plus regrettables excès contre les prêtres et les couvents? N'y a-t-il pas lieu d'attirer immédiatement l'attention des autorités sur cet autre danger à l'intérieur? »

('t vervolgt.)

Geschiedenis van den Oorlog 1914

XLVIIII

België en de Oorlog.

(Vervolg.)

Ook de Brusselsche bladen gaven dergelijke verhalen weer. Zoo de *Etoile Belge* van 6 Aug. 1914 :

« PROVOCATEUR ET VOLEUR.

« De regrettables incidents se sont produits, mercredi après-midi, au boulevard du Nord. M. J..., un agent de change du centre de la ville, un Belge, longeait le boulevard, tenant un appareil photographique sous le bras, lorsqu'un garnement s'élança sur lui, lui arracha la cocarde tricolore qu'il avait à la boutonnière et lui enleva de force son appareil. La vaurien s'enfuit alors après avoir désigné M. J... à la foule comme étant un espion allemand. Aussitôt dix, vingt, trente poings s'abattirent sur M. J...., qui fut terrassé, roué de coups et dont les vêtements et le chapeau furent mis en lambeaux. Le malheureux eût été lynché si des gardes civiques qui se trouvaient à proximité ne s'étaient élancés à son secours et ne l'avaient délivré. Par bonheur, le voleur ne courut pas loin. On l'arrêta et on le conduisit au poste de la rue de Ligne, où une instruction judiciaire a été ouverte contre lui.

« Outre les coups que reçut M. J..., quelqu'un lui déroba encore une de ses manchettes garnie d'un bouton d'or. L'appareil photographique volé a été naturellement restitué à son propriétaire.

« UNE BONNE MESURE.

« Sur réquisition du bourgmestre de Bruxelles, trente-cinq gendarmes ont été chargés, depuis mercredi après-midi, de maintenir l'ordre et de mettre un terme aux regrettables excès qui se sont produits. Cette mesure a été favorablement accueillie par la population. »

Ook Brussel's burgemeester voelde zich genoopt tegen die gevaarlijke kerels op te treden en vaardigde volgende proklamatie uit, die we tot onze spijt enkel in 't Fransch bezitten :

« Concitoyens,

« Cédant à l'exaltation provoquée dans les esprits par les événements de ces jours derniers, des bandes de jeunes gens, dont plusieurs paraissaient conduites par des étrangers, se sont livrées dans la ville à des manifestations violentes et hautement regrettables.

« Ces excès ne peuvent que nuire aux intérêts du pays. Les atteintes portées à la propriété doivent être réprimées par la force publique. Ceux qui les commettent risquent donc de mettre des citoyens belges aux prises les uns contre les autres dans un moment où toutes nos énergies doivent s'unir devant le danger qui menace la patrie.

« Afin de prévenir d'aussi fâcheuses éventualités, je me vois forcé d'arrêter les mesures suivantes :

« Article premier. — Tous rassemblements, tous cortèges, toute circulation de bandes sont jusqu'à nouvel ordre interdits sur le territoire de la ville.

« Article 2. — Les contraventions à cette défense seront punies des peines de police.

« Je fais appel à la bonne volonté de la population pour que cet arrêté soit strictement respecté, et je compte sur le concours de tous les bons citoyens pour en faire assurer l'observation.

« Fait à Bruxelles, le 5 août 1914.

« Le bourgmestre, Adolphe MAX. »

De ongeregeldheden gingen immers zoo ver, dat zekere vreemdelingen voorzichtigheidshalve openbare verklaringen aflegden als de onderstaande uit *Het Laatste Nieuws* van 10 Augustus 1914 :

« BRABANT.

« In strijd met zekere kwaadwillige geruchten, kunnen wij verklaren dat de « Groote Magazijnen der Innovation » het eigendom zijn van de Heeren Bernheim en Meyer, Elzassers van ouder tot ouder, en geboren lang vóór de annexatie van hun land in 1871. Inderdaad, de vier deelgenooten en bestuurders zijn geboren : De heer Julien Bernheim, den 19 December 1853, te Cernay; de heer Paul Meyer, den 14 April 1855; de heer Salomon Meyer, den 24 Mei 1858; de heer Mathieu Meyer, den 18 Februari 1863, deze laatste drie te Soultz, steden gelegen nabij Mulhausen. »

Een nieuwe oproep van burgemeester Max bleek er noodig te zijn om de gemoederen tot bedaren te brengen. Wij hebben er evenmin den Nederlandschen tekst van bij de hand :

« UN APPEL DU BOURGMESTRE.

« Nous adressons un nouvel appel au calme et au sang-froid de la population.

« Toute atteinte portée à la propriété de sujets allemands, toute violence contre ceux-ci, pourraient être le prétexte de graves représailles.

« Les citoyens belges qui commettraient de pareils actes, se rendraient donc coupables d'un véritable crime contre la patrie.

« Il convient de s'abstenir de tout sévice à l'égard des sujets allemands qui seraient soupçonnés ou convaincus d'espionnage et qui devraient être arrêtés de ce chef. Il est du plus haut intérêt de laisser à l'autorité militaire seule le pouvoir d'exercer les châtiments que comportent de semblables faits. »

Er hoeft niet aan herinnerd hoe hevig de « spionitis » op spionnenziekte heerschte. Men liep werkelijk gevaar bij de minste verdenking.

Treffend zijn volgende ingezonden stukken in *Le Patriote* van 9 Augustus 1914. Zij mogen onvertaald blijven als oorkonden :

« TROP DE ZELE!
DE LA PRUDENCE, DE LA DISCRETION
ET DE LA POLITESSE!

« Au nom de plusieurs de nos concitoyens injustement molestés, un ecclésiastique de Bruxelles nous écrit :

« M'est-il permis de faire appel à votre honorable journal pour calmer un peu les excès de zèle des boys scouts dans la recherche des espions?

« Aujourd'hui, vendredi, plusieurs prêtres ou religieux ont été molestés : filage en règle pendant un certain temps, arrestation au milieu d'une foule hostile, etc.

« Le motif : on ne paie pas de mine ou bien on a parlé flamand, qui a été pris pour de l'allemand. Que sais-je?

« Que la recherche des espions ne soit pas confiée à des enfants de douze ou treize ans, qui forcément manquent de discernement et font des excès de zèle.

« Il est inconcevable que, sans motifs aucuns, on vous poursuive; il est encore plus inconcevable qu'on vous traite avec une brutalité inqualifiable, qu'on vous impose silence, etc. »

UIT DE BLADEN

Een Brief van Romain Rolland.

In de *Amsterdammer* lezen we een zeer belangrijken brief van den Franschen schrijver Romain Rolland, waaruit we onder meer vertalen :

« Het geldt eens en vooral af te rekenen met de afschuwelijke stelsels die veel te lang reeds op de slaafsche wereld drukken, en die professor Lasson kort geleden nog dorst herhalen als een bedreiging, in zijn hardvochtige geloofsbelijdenis over de macht. En het is noodig dat dit beginsel worde vastgesteld zonder uitstel en aangenomen. Indien men wachtte, om het te verklaren, tot op het oogenblik, dat bij 't einde van den oorlog, het kongres der mogendheden zich vereenigen zal, dan zou men verdacht worden het recht te willen gebruiken ten voordeele der overwonnenen. Het is nu, op het oogenblik dat de krachten der beide partijen tegen elkaar opwegen, dat men dit oorspronkelijk recht moet vaststellen, dat boven alle legers zonder onderscheid staat.

« Dit principe voert tot eene rechtstreeksche toepassing.

« Nu gansch Europa in rep en roer is, dat men er van gebruik make om orde te brengen in dat vuile huis. Sedert langen tijd heeft men er het onrecht zich laten ophoopen.

« Het is het oogenblik om dit onrecht te herstellen wanneer het uur der algeheele afrekening zal zijn aangebroken. De plicht van al degenen onder ons die het gevoel in zich dragen dat alle menschen broeders zijn, is dan te herinneren aan de rechten der kleine verdrukte volkeren.

« Er zijn er in de beide kampen : Sleeswijk, Elzas-Lotharingen, Polen, Baltische naties, Armenië, 't Joodsche volk. Bij het uitbreken van den oorlog heeft Rusland grootmoedige beloften gedaan. Het geweten der volkeren heeft ze opgeteekend; dat het ze niet vergete ! Wij voelen ons zoowel één met de Polen door drie keizerlijke machten verscheurd als met het geteisterde België. Alles staat in verband met elkaar. 't Is omdat onze voorouders door kortzichtig « realisme » en angstige zelfzucht de rechten van Oostelijk Europa hebben laten met den voet trappen, dat nu het Westen wordt verpletterd en het gevaar alle kleine volkeren bedreigt — uw volk zoowel als dat waarvan ik de gast ben — Zwitserland. Wie nadeel brengt aan een hunner, brengt nadeel aan alle anderen. Laat ons ons vereenigen ! Boven alle rassengeschillen uit, die voor 't meerendeel slechts een masker zijn waarachter zich verbergen de hoovaardij der menigte en het belang van eene geld- of feodale aristokratie, is er een menschelijke wet, eeuwig, algemeen, die wij allen moeten voorstaan en verdedigen : het is die van het recht der volkeren van over hun eigen lot te beschikken. En wie die wet schendt weze de vijand van allen.

« ROMAIN ROLLAND. »

Naar aanleiding van den brief van Romain Rolland, schrijft Leo Picard in de *Vlaamsche Post* onder meer :

« De middelen die de Fransche vredesapostel ter genezing van Europa aangeeft zijn vooral de twee volgende :

« Dat geen enkel land in het vervolg van eene Regeering tot een andere mag overgaan zonder de uitdrukkelijke goedkeuring, vrijelijk geuit, van hare bevolking.

« Verder moet men van deze krisis gebruik maken om eens voor altijd de zaak der kleine volkeren op te lossen.

« Beide middelen lijken ons zeer onpraktisch.

« Het eerste is tevens een wensch uitgedrukt door de « Union of Democratic Control » te Londen en het draagt wel eenigszins het teeken van het land waar het geboren werd.

« Engeland heeft zijn sterkste grenzen bereikt; het heeft de Schotten tot zich gehaald en de Ieren onderdrukt; het is, territoriaal gesproken, tot volkomenheid gekomen en predikt nu een politiek van behoud en van alles-laten-zooals-'t-is.

« Doch geen zegevierend rijk zal zich aan een uiting van min of meer algemeen storen. Een oorlog is een zoo geweldig en ruw werk, dat het niet aangaat na de kanonnen het woord aan stembriefjes te willen verleenen. Het naspel van een tragedie van ijzer en van bloed kan geen verkiezingskomedie zijn. Dat spreekt toch van zelf. En voor wat dezen tijd aangaat, moeten wij nu niet alleen de kanonnen laten uitwoeden, maar mogen wij er ook niet aan denken op de handelingen der diplomaten invloed uit te oefenen. Alleen de toekomst kunnen wij voor de vrede winnen ! »

In Afwachting.

Onder dezen titel schrijft onder meer Marc de Selm in de *Bruxellois* van 8 April :

« Later, wanneer het uur van het onderzoek naar de verantwoordelijkheden zal geslagen hebben — en het zal slaan, wat men ook doe — zal rekening gevraagd worden van hen die bijtijds de waarheid wisten, maar zelfs den eenvoudigen moed niet hadden om ze aan de natie te zeggen; die, om 'n ellendig verkiezings- en partijbelang de rol van den struisvogel speelden, die zijn kop in zijn veeren steekt om den jager niet te zien aankomen; die, duizend maal verwittigd, een benauwenachtige kalmte voorwendden, waarover ze zich vroolijk maakten in hun particuliere gesprekken en boven hun plicht van goede herders verkozen een leven van cynische genieters te leiden, zich zelf en hun kaste rijk makend, terwijl het onweer, sedert vier en veertig jaar, onophoudend aan den gezichteinder rommelde.....

« Ook verrasten de gebeurtenissen eenieder en eenzent, een handvol bevoordeeligden uitgezonderd, die thans, gevlucht naar het buitenland, waarheen ze laf weggeloopen zijn bij de eerste schoten, zich als onvermurwbare vaderlanders, als de zuiversten onder de zuiveren uitgeven, en ginder voortgaan hun kleine familiezaakjes te beredderen, de nationale schatkist die zonder gewetenswroeging meegevoerd werd plunderend en van verre den haat tusschen landgenooten stokend, hen rangschikkend in goede en slechte Belgen, naar gelang dezen het voorbeeld van gene « franc tireurs » al dan niet nagevolgd hebben. »

Zuiver Nederlandsch en de Onzijdigheid.

Uit het weekblad *Nieuwe Amsterdammer* :

« Het volgende is authenthiek :

« Een ambtenaar van een der ministeries komt telaats en vertelt onder den maaltijd aan vrouw en kinderen, dat zekere juffrouw is benoemd tot « lectrice » van de koningin.

« — Waarom niet voorlezeres ? » vraagt de veertienjarige zoon, leerling der hoogere burgerschool.

« — Dat kleedt zoo niet, » zegt mama : « wij noemen onze huishoudster toch ook « ménagère », en de koningin zelve houdt er « dames du Palais » op na. »

« — En, » voegt de vijftienjarige nuf er aan toe, « ga maar eens onze straten langs ,en daar staan overal Fransche, geen Nederlandsche namen, bij voorbeeld : Coiffeur, Pâtissier, Cuisinier, Grand Hôtel, enz. »

De zoon wil van al die Fransche woorden niets weten en wordt zelfs heftig.

« — Bedaard wat, » zegt papa, « voor het behoud van onze neutraliteit zijn al die Fransche woorden hoogst noodig. De Nederlandsche taal is toch ook doorspekt met Germanismen, te talrijk om ze te noemen. En gebruiken we ook niet het Engelsch al meer en meer in onze schrijf- en spreektaal ? Denk maar aan al die Engelsche woorden in onze sporttaal en aan Five ó clock tea, poney, jockey.... Neen, zoo behouden we onze neutraliteit en blijven we goede vrienden met alle oorlogvoerenden. »

BRUXELLES-DENTAIRE, 36, Henegouwlaan
Boulevard du Hainaut
Kunsttanden en alle Reparatiën aan voordeelige prijs
567

Kleine Aankondigingen.

TARIEF :

De vier regels (minimum) . . . . Fr. 0.50
Per bijkomenden regel . . . . » 0.20

Onderwijs

GEDIPLOMEERD leeraar geeft les in Russisch. Matige prijzen O P. Gaz. v Br 75, Anspachlaan, Beurs-Brussel. 263

Nederlandsch, Fransch Engelsch vertalingen Schrijven Gazet van Brussel, L. S. 04

ENGELSCH, DUITSCH door gewezen leeraar. Voorbehouden voor athenen en universiteit. Staatsprogram Zich wenden K. v. D Anspachlaan, 75 205

Nederlandsch, Fransch, Duitsch conversatie L. L. Gazet van Brussel 203

NEDERLANDSCH aan studenten van M. O. geeft gediplom. leer. Goede meth. Progr. van den Staat. F. K. E. Buros G. v. B. 206

Dienstaanbod en Dienstaanvraag

GOED WERKMAN beste getuigen, vraagt plaats op drukkerij. Adres r. d'Aumale 13 Anderlecht. 264

JONGMENSCH 17 jaar, nooit op bureel geweest, vraagt plaats opwinden tot kantoorbediende. Adres, 13 d'Aumalestr Anderlecht 265

Burgervrouw vraagt werkposten. Adres, 268, Merodestraat St-Gillis. 266

SCHRIJNWERKGAST vraagt plaats op fabriek of particulieren Adres : F Vermassen, rue de l'Agate, 40 Anderlecht-Brussel. 253

MOEDER van 4 kinderen waarvan de echtgenoot onder dienst is, vraagt werkposten tegen gering vergoeding Schr. Werkvrouw, O. D. G. v. B. Anspachl. 75 251

VOOR schrijfwerkersbezigheden biedt zich bekwaam werkman aan. Adres : A. Van de Vijvere, 80 Heyvaertstraat Curegem-Brussel 252

Een middelbaren eerlijk goed Stylist vraagt plaats redakteur-vertaler. Eerste Werkkracht. Schrijv : *Stylist* 75 Anspachlaan Beurs G. v. B. 259

ALS HUISKNECHT biedt zich aan jongmensch van 16 j. Zeer goede getuigschrift. *Huisknecht* G. v. B. Anspachlaan 75. 210

Burgermeisje van 18 j vraagt plaats als winkeldochter. Liefst kol. linke waren Mang loon. L. P. 75 Anspachlaan Beurs G. v. B. 241

JEFROU Wkennende dag in Neder., Fransch, Duitsch en Engelsch vraagt werk t. huize. Voorbeelige prijzen. Schr. A. P. kantoor van het blad. 208

KUNSTENAARS schilder portretten van Belgische soldaten. Voorwaarden schriftelijk vragen ; E. W 101, Office de Publicité, Nieuwstraat, 86 Brussel. 212

HEER, 40 jaar, ervaring in nacht zaken te hernemen sch en, Anspachlaan 75 223

JONGMAN van den buiten 14 jaar, goede getuigschriften, vraagt plaats als knecht, onderhond van tuin en alle ander werk, L. M, rue au Beurre, 17 Brussel 236

GEVRAAGD dadelijk als winkeldochter, burgermeisje van ongeveer 20 jarigen leeftijd. Schrijven O. D. K. Gazet van Brussel, 75, Anspachlaan, Brussel-Beurs. 257

GOED PHOTOGRAAF kan dadelijk werk bekomen. Hoog loon. Schrijven P. M. Gazet van Brussel, 75, Anspachlaan, Brussel-Beurs. 258

WORDT GEVRAAGD, hovenier 30 tot 40 jaar, getrouwd met vrouw op de hoogte van allerlei werk. Goede getuigschriften. Schr. A. Z Kantoor van dit blad. 256

VOOR groot handelskantoor wordt bekwame boekhouder gevraagd, liefst goed korrespondent. Nederlandsch, Fransch, Duitsch Schrijven « Boekhouder » Gazet van Brussel, 75, Anspachlaan, Beurs-Brussel. 259

Huizen, meubels, enz

KWARTIER TE HUUR 2de verdiep Zeer lage huur prachtig uitzicht op tuin. Te zien 268 Merodestraat St-Gillis 254

TE HUUR, buitengewoon gunstige ligging, centrum van de stad 75 Anspachlaan, Beurs, eerste verdiep, zeer gerieflijk. 213

Schoon renteniershuis te huren, 2 verdiepen hof. Voor de condities, 109, S. C. L. bureel van het blad. 217

KWARTIER te huren, liefst dame of heer alleen. 35 fr. p. m. Nabij Tervuursche poort-12 ½, M. G. G. v. B. 75, Anspachlaan. 218

Diversen

GEVRAAGD Adresboek van Brussel uitgave 1914. Aanbieden aan G. v. B. 75 Anspachlaan Beurs-Brussel. 261

MEN VRAAGT per okkasie, gebruikt doch goed koopend haakmachien. Schr. Me Q. 233 Merodestraat Forst 268

GEVRAAGD koper, oud zinkhoogste prijzen voor hoeveelheden, 185, Huidevetterstr. 518

KAPITALIST bet. de hoogste prijzen voor rekwisitiebons door de Belgische Regeer. uitgegeven, schrijven : Kapitalist kantoor van het blad : 75, anspachlaan (Beurs). 214

PAARDEN te koop per okkasie, tegen alle prijzen. Zich evragen, Herkoliersstraat, 51 Koekelberg. 219

PER occasie wenscht ik een boormachien en een couseuse te koopen Zich wenden Servicestraat 92 Brussel-Zuid 220

WENSCH te koopen goede gasmotor, 1 1/2 HP. Zich wenden, bij Antoine, Pierstraat 31, (*Rue des Vers*) 222

TE KOOP, groote hoeveelheid Champagne, zeer lage prijs. Adres vragen kantoor van het blad, 75, Anspachlaan (Beurs). 225

GROOT woordenboek der Nederl. taal door van Dale. Zeer goede staat. Waarde 25 fr. te koop voor 15 fr Schr. E. K. bureel van het blad. 238

Geneeskundig Kabinet

17, KRUISVAARTENSTRAAT, 17
BRUSSEL-NOORD

WATERGANEN
Geheime ziekten.
Troebel water.
Vrouwenziekten.
Huidziekten.
Behandeling van Dr Ehrlich
Vallende ziekte :
Nieuwe behandeling.
RAAPLEGING :
's Zondags van 8 tot 12 ure.
's Maandags van 10 tot 8.
's Donderdags van 10 tot 8.
's Zaterdags van 2 tot 8.

IN HET NIEUW
Gewasschen en Gestreken
Gedroogd in het open lucht
Gewasschen zonder bijtende stoffen
72, KOORENBEEKSTRAAT,
Molenbeek (Kruikhof)
Men haalt af en bestelt ten huize
508

Semois- en Obourg-tabak, beste kwaliteit Oogst 1910. 2.75 fr. per kilo. Verzendt naar de provincie. 146 Masuistraat (van 9 tot 5u.) 512

Verloren Voorwerpen

VERLOREN tusschen Noordstatie en Lichtplaats. Zak portefeuille gemerkt P. B. Terugbezorgen G. v. B 75 Anspachlaan, Beurs. 269

OP Zaterdag voormiddag verloren rekwisitiebon omtrek Koninklijke-Weststraat. De bon is genummerd 12,509. Terugbezorgen tegen goede belooning. Gazet van Brussel, 75, Anspachl., Beurs-Brussel. 260

OMTREK Schaarbeekstatie, werd verloren gouden medaljon inhoudende 2 portetten Goede belooning aan hem die het terugbezorgt. G. v. B 75, Anspachlaan. 261

HEER verloor tusschen Beurs en Zuidstatie diverse handelspapieren. Terugbezorgen Grevelingenstraat 51, Sint-Jost ten-Noode. 262

Inzenders van aankondigingen worden verzocht steeds nauwkeurig hun adres op te geven.

Publiciteit

Aankondigingsagenten voor de " Gazet van Brussel „ kunnen zich persoonlijk of schriftelijk wenden tot het Bestuur 75, Anspachlaan, Beurs-Brussel.

Agenten gevraagd voor Brussel en geheel België.

Hooge provisie. Gunstige voorwaarden

TITELS EN KOEPONS
Onderhand. en onmid. betaling. inlich. over alle waarden bij Fr. Peeters, aang. wisselagent, Bergstraat, 46, Br. 506

Publieke Fondsen

Ik koopstadsloten, Staatsrenten, Akties Mexiko, Tanganika Comptoir Congolais, Prorysiaw, enz.
Betaling van alle vervallen koepons. Hooge premie voor goud.
KRICKX, wisselaar, 38, Pletinckxstraat, BRUSSEL. 504

Brussel-Aantrekkelijkheden

WINTER-PALACE — FAMILIE MUSIC-HALL
118, Noordlaan, 118, BRUSSEL
Orkester. — Kinema. — Lang en Specialiteiten.
Alle dagen om 7 uur avondvertooning.
Alle zaterdagen, zondagen, Maandagen en Donderdagen om 3 uur dagvertooning.
Elken Vrijdag verandering van programma.
Voor familieen gesonikt.
Konsommatie voorloopig niet verplichtend op de tweede gaanderi

Volksschouwburg

(Folies Bergere) — Kruisvaartstraat (Noord)

Maandag 12 April te 7 3/4 uur 's avonds (Duit. uur) **Kleine Jack**, groot Volksdrama in 5 tafereelen. De titelrol zal vervuld worden door de jong. jules *L. Gheys.*
Donderdag 15, te 7 3/4 uur 's avonds (Duit. uur) op algemeen verzoek nog eene enkele vertooning **De graaf van Monte-Christo**, groot Volksdrama in 5 bedrijven. De heer Jef Wichelaer zal de rol van Edmond Dantes vervullen.

Koninklijke Vlaamsche Schouwburg

Maandag 12 April nog een enkele vertooning van **Vidocq, de Koning der detektieven.** Voor wie dit schitterend drama nog niet gezien heeft bestaat er Maandag dus nog gelegenheid.
Zondag aanstaande geen dagvertooning door de Vereenigde Artisten.

Drukkerij van de *Gazet van Brussel*.

Mengelwerk van de *Gazet van Brussel* 29.

Lotgevallen van Nikolaas Nickleby

GROOTE ROMAN

Naar het Engelsch van Charles DICKENS

(Vervolg.)

Het toeval wilde, dat dit juist voorviel in het uur, dat men schertsenderwijze den etentijd der kweekelingen van den heer Squeers noemde, en het was dit uur, waarin Nikolaas gewoon was eene eenzame wandeling te doen en over zijn treurig lot na te denken. Fanny wist dit anders zeer goed, maar had het nu misschien vergeten; want toen zij den jonkman zag aankomen, vertoonde zij alle blijken van verrassing en ontsteltenis, en verzekerde zij hare vriendin, dat het haar was, alsof zij door den grond zou zinken.

« Willen wij omkeeren, of eene boerenwoning binnengaan ? » vroeg Mathilda : « Hij ziet ons nog niet ». — « Neen, Tilda ! » antwoordde Fanny : « het is mijn plicht te volharden, en dat wil ik ».

Daar Fanny dit op een toon zei, alsof zij een groot zedelijk besluit genomen had, en bovendien een paar malen naar adem snakte, hetgeen de gedrukte spanning van haar gemoed verried, maakte hare vriendin verder geene tegenwerping, en zij stevenden recht op Nikolaas aan, die de oogen op den grond gevestigd had, en de nadering der meisjes derhalve niet waarnam voordat zij vlak bij hem waren; anders zou hij zelfs misschien eene schuilplaats gezocht hebben.

« Goedenmorgen ! » zei Nikolaas, en ging met eene buiging voorbij. — « Hij gaat voorbij », mompelde Fanny : « Ik zal stikken, Tilda ! » — « O, kom toch terug, mijnheer Nickleby ! » riep Mathilda, die zich hield, alsof zij door den toestand harer vriendin verontrust werd, maar inderdaad den eenigszins boosaardigen wensch koesterde om eens te hooren wat Nikolaas zeggen zou. « Kom toch terug, mijnheer Nickleby ! »

Nikolaas kwam terug, maar zag er zoo verward uit als mogelijk was, terwijl hij vroeg, of de dames iets te bevelen hadden.

« Blijf niet staan praten », zei Mathilda haastig en dringend, « maar ondersteun haar aan den anderen kant. Hoe gaat het nu, beste vriendin ? » — « Beter », zuchtte Fanny, en legde haar koffiekleurigen kastoren hoed, van welken een groene sluier afhing, op Nickleby's schouder. « Die dwaze flauwte ! » — « Zeg niet dwaas, mijn schat ! » zei Mathilda en hare heldere oogen flikkerden van pret, toen zij de verlegenheid van Nikolaas zag. « Gij hebt geene reden om u te schamen. Dat mogen zij doen die te grootsch zijn om zonder al die beweging weer goede vrienden te worden ». — « Gij wilt het dus mij te last blijven leggen, zie ik », zei Nikolaas glimlachend, « ofschoon ik u gisterenavond gezegd heb, dat het mijne schuld niet was ». — « Daar », zei de ondeugende Mathilda : « het was zijne schuld niet, lieve ! Misschien waart ge te jaloersch of te voorbarig. Hij zegt dat het zijne schuld niet was, hoort gij ? Ik geloof dat dit al verontschuldiging genoeg is ». — « Gij wilt mij niet verstaan », hernam Nikolaas : « ik bid u, houd op met die aardigheden, want ik heb geen tijd, en waarlijk ook geen lust, om het voorwerp van uwe vroolijkheid te zijn, of er toe mee te helpen ». — « Wat wilt gij daarmede zeggen ? » vroeg Mathilda, zich verbaasd houdende. — « Vraag het niet, Tilda ! » fluisterde Fanny : « ik vergeef het hem ». — « Mijn hemel ! » zei Nikolaas, daar de bruine hoed zich weder op zijn schouder bevond, « dat wordt ernstiger dan ik dacht. Met uw verlof, wilt gij zoo goed zijn mij aan te hooren ? »

Bij deze woorden lichtte hij den bruinen hoed op, en met ongehuichelde verbazing een blik van teeder verwijt van Fanny aanziende, trad hij eenige schreden terug om buiten het bereik van den schoonen last te komen, en vervolgde :

« Het doet mij zeer leed, waarlijk en oprecht leed, dat ik gisterenavond de aanleiding van oneenigheid tusschen u beiden geworden ben. Ik doe mij zelven de bitterste verwijten, dat ik zoo ongelukkig was het ongenoegen te veroorzaken, dat er plaats had, ofschoon dit, ik verzeker u, onbedacht en volstrekt zonder opzet geburde ». — « Nu goed : maar het is toch zeker niet alles, wat gij te zeggen hebt », riep Mathilda uit, toen Nikolaas ophield. — « Ik vrees dat er nog iets is », stotterde Nikolaas, met een half onderdrukten glimlach, terwijl hij zijne oogen op Fanny richtte. « Het is zeer moeilijk te zeggen — maar de bloote gedachte aan zoo iets doet iemand verlegen worden; — evenwel — mag ik vragen of deze dame vooronderstelt, dat ik eene — kortom : denkt zij dat ik op haar verliefd ben ? » — « Verrukkelijke verlegenheid », dacht Fanny. « Eindelijk heb ik hem zoover gebracht. — Antwoord voor mij, lieve », fluisterde zij hare vriendin toe. — « Of zij dat denkt ? » hernam Mathilda : « natuurlijk denkt zij dat ». — « Doet zij dat ? » riep Nikolaas met zulk eene kracht dat men dezen uitroep, in dat oogenblik, zeer wel voor de uitbarsting van verrukking kon houden. — « Wanneer mijnheer Nickleby daaraan getwijfeld had, Tilda », zei de blozende Fanny op een zachten toon, « dan moge hij zich geruststellen. Zijne liefde wordt be... » — « Houd op », viel Nikolaas haar in de rede : « ik bid u, hoor mij ! Dit is de grofste en zonderlingste dwaling, waarin ooit iemand vervallen is. Ik heb de jongejuffer nauwelijks zesmaal gezien, of al was ik bestemd om haar zestig duizendmaal te zien, het zou hetzelfde zijn. Ik koester geene gedachte, geene hoop, die met haar in het geringste verband staat; hetzij dan — en ik zeg dit niet om haar gevoel te kwetsen, maar om haar den waren toestand van het mijne volkomen duidelijk te maken — hetzij dan het voornemen, dat mijn hart zoo diepbaar is als het leven zelf, om deze gevloekte plaats zoo spoedig mogelijk den rug te keeren, en nooit weder een voet er te zetten, of er slechts aan te denken, met afschuw en walging ».

Na deze onbewimpelde verklaring, die hij met al de heftigheid deed, welke zijne opgekropte verontwaardiging kon teweegbrengen, maakte Nikolaas eene lichte buiging, en stapte voort, zonder op eenig antwoord te wachten.

Maar de ongelukkige Fanny ! Haar toorn, hare woede, hare ergernis, de schielijk op elkander volgende hartstochtelijke aandoeningen, die door haar gemoed woelden, — dit alles laat zich onmogelijk beschrijven. Versmaad ! Versmaad door een ondermeester, op een jaarlijksch traktement van vijf pond, betaalbaar op onbepaalde termijnen, en die ten opzichte van kost en inwoning op niet meer onderscheiding kon aanspraak maken dan de schooljongens zelven; en dat nog daarenboven voor de oogen van een klein katje van eene achttienjarige molenaarsdochter, welke binnen drie weken met een man zou trouwen, die voor haar op de knieën gevallen was om haar jawoord te verwerven ! Zij had in vollen ernst kunnen stikken aan de gedachte van zoo diep vernederd te zijn.

Slechts één ding was te midden van haar doodelijk verdriet haar duidelijk; en dit was, dat zij Nikolaas naatte en verfoeide, met al de kleingeestigheid die eene spruit uit den stam van Squeers waardig was. Ook vond zij eenigen troost, en deze lag daarin, dat zij iederen dag en ieder uur in de gelegenheid zou zijn om zijn trots te krenken, en hem door vernederingen, beleedigingen of onderdrukkingen te grieven, die zelfs voor den ongevoeligsten onaangenaam zouden zijn, en niet konden missen iemand zoo gevoelig als Nikolaas ten diepste te treffen. Deze gedachte kreeg weldra de overhand in haar gemoed; en nu trachtte zij de zaak eene zoo gunstig mogelijke wending te geven, door tot hare vriendin te zeggen, dat mijnheer Nickleby een zoo zonderling mensch en zoo wispelturig was, dat zij vreesde genoodzaakt te zullen zijn van hem af te zien; — en daarmede scheidden zij.

Bij deze gelegenheid moet er worden aangemerkt, dat Fanny hare genegenheid op Nikolaas gevestigd had, zonder een enkel oogenblik aan de mogelijkheid te denken, dat hij, in dit geval, van een ander gevoelen kon zijn dan zij. En zonder twijfel zouden vele jongelieden, minder nauwgezet dan Nikolaas, haar, reeds om deze reden alleen, in hare dwaasheid voortgeholpen hebben. Hij had intusschen goedgevonden anders te handelen, en Fanny was woedend.

« Laat hij nu zien », zei zij, toen zij weder op hare kamer was, en haar gemoed verlicht had door Betsy eenige klappen te geven, « laat hij nu zien, of ik moeder niet nog meer tegen hem ophits, als zij terugkomt ».

Het was nauwelijks noodig dit te doen, maar Fanny hield haar woord, en Nikolaas was thans niet alleen genoodzaakt zich met slechten kost en eene morsige slaapplaats te vergenoegen, en dagelijks getuige van allerlei ellende te zijn, maar hij moest bovendien alle persoonlijke kwellingen en vernederingen verduren, welke de boosheid kon bedenken en de onverzadelijke liefzucht hem kon aandoen.

En dit was niet eens alles. Een ander, listiger aangelegd stelsel van vervolging deed zijn hart bloeden, en dreef hem door zijne onrechtvaardigheid en wreedheid bijna tot razernij.

(*'t vervolgt.*)